

KRISTIANSAND KOMMUNE INGENIØRVESENET
Lars Meland Fiskå
Postboks 4
4685 NODELAND

Saksbehandler, innvalgstelefon
Hedda Lærum Starck, 37 01 75 88

Vedtak om tillatelse til tiltak i Otra i Kristiansand kommune - ny vannledning mellom Sagebakken og Skråstad

---

Statsforvalteren i Agder gir Kristiansand kommune Ingeniørvesenet tillatelse til tiltak i vassdrag i Otra i Kristiansand kommune, i forbindelse med etablering av ny vannledning mellom Sagebakken og Skråstad.

Tiltakene vil omfatte mudring, graving og boring ved landtak, nedspyling av ledningen og bunnjusteringer av ledningen. Det skal mudres/graves 50 m³ masser over et areal på 50 m² ved landtaket på Skråstad. Ved landtaket på Sagebakken skal det bores et hull fra land og ut i elva. I tillegg vil det kunne være behov for nedspyling og små justeringer av ledningens posisjon langs traseen i elva. Samlet er tiltakene estimert til maksimalt å berøre 450 m³ masser over et bunnareal på 950 m².

Tillatelsen er gitt på visse vilkår med hjemmel i forurensningsloven § 11, jf. § 16, og forurensingsforskriften § 22-6, jf. § 22-3.

Vi varsler samtidig vedtak om saksbehandlingsgebyr.

Vedtakene kan påklages innen tre uker.

Vi viser til søknad av 14.10.2024 om tiltak i vassdrag i Otra i Kristiansand kommune og øvrig kommunikasjon i saken.

1 Vedtak

1.1 Vedtak om tillatelse

Statsforvalteren i Agder gir Kristiansand kommune Ingeniørvesenet tillatelse til tiltak i Otra i Kristiansand kommune i forbindelse med etablering av ny vannledning mellom Sagebakken og Skråstad.

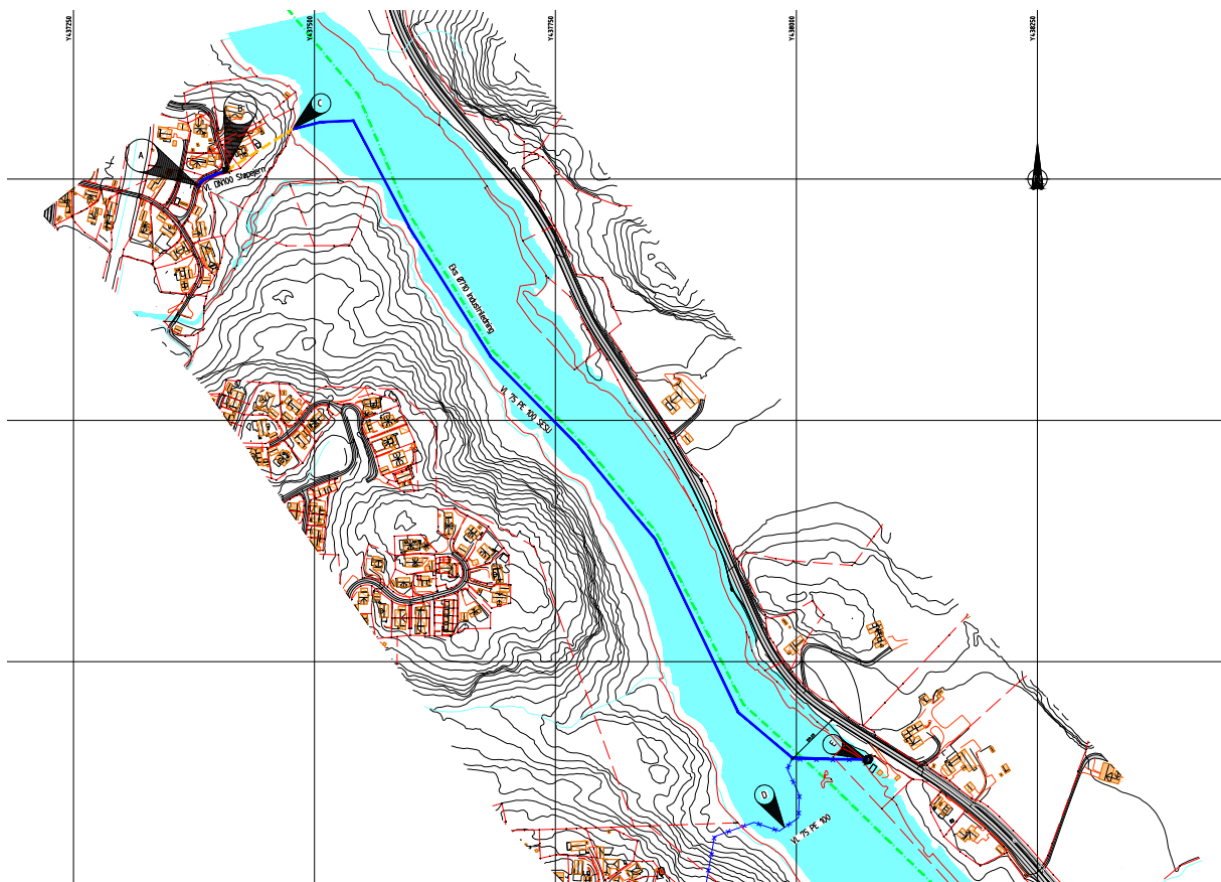

Det kan mudres/graves 50 m³ masser over et areal på 50 m² ved landtaket på Skråstad. Det kan bores et hull fra land og ut i elva ved landtaket på Sagebakken. I tillegg kan det foretas nedspyling og justeringer av ledningen. Samlet skal tiltakene maksimalt berøre 450 m³ masser over et bunnareal på 950 m².

Vilkår til tillatelsen er vedlagt dette brevet.

Tillatelsen gjelder i to år fra dags dato.

Tillatelsen er gitt etter forurensningsloven § 11, jf. § 16, og forurensningsforskriften § 22-6, jf. § 22-3.

Figur: Kart over tiltaksområdet. Sagebakken ligger øverst til venstre, og Skråstad ligger nede til høyre på kartet. Heltrukken blå linje viser stedet der den nye vannledningen skal plasseres i Otra. Den grønne, stiplede linjen viser en eksisterende industriledning, og den blå linjen med blå kryss viser en eksisterende, skadet vannledning som skal fjernes.

2 Kort om bakgrunnen for saken

Kristiansand kommune Ingeniørvesenet skal opprette ny vannforsyning for beboerne på Skråstad i Kristiansand kommune. I den forbindelse skal det legges en 75 mm vannledning i Otra som skal erstatte dagens midlertidige vannledning som henger i luften over elva.

Tiltaket omfatter inntil 450 m³ masser over et areal på 950 m². Inkludert i dette estimatet er graving av en 45 m lang trasé ved landtaket på Skråstad, som totalt omfatter 50 m³ masser over et areal på 50 m². Behovet for nedspyling og små justeringer langs den øvrige traséen, vil ikke være kjent før

tiltaket gjennomføres. Det kan være aktuelt å flytte ledningen noen meter sideveis i elva, rydde bort skarpe steiner, eller å spyle/grave en grøft til ledningen i grunne områder eller i områder med strid strøm. Det kan også være aktuelt å underbygge ledningen, eller legge på noen ekstra lodd. Ved landtaket på Sagebakken skal det bores et hull med utslag på 13-16 m dybde. Arbeidene skal ifølge søknaden foregå både fra land og fra fartøy.

Det skal mudres ca. 1 m ned i sedimentet ved landtaket på Skråstad. Den eksisterende, skadede vannledningen skal graves opp ca. 45 m ut i elven, og den nye ledningen skal plasseres i den samme traséen. Videre vil den nye vannledningen plasseres langs den eksisterende industriledningen i Otra ved hjelp av båter og dykkere.

Boreslam fra boring ved Sagebakken skal håndteres i boregrop og vil ikke slippes ut i elven. Elvebunnen består hovedsakelig av grus, ifølge prøvetaking ved Sagebakken, Skråstad og midtveis i traséen ved Lian. Sedimentene var ikke egnede for analyser for miljøskadelige stoffer. Tiltakshaver vurderer at strømmen i Orta er for sterk for å bruke siltgardin.

Tiltakshaver har inspisert bunnforholdene ved Skråstad mht. naturverdier. De har vurdert at sedimentene i dette området er for fine for at laks og ørret vil gyte der, selv om strømforholdene og dypet er egnet. Foruten fin grus var området dominert av krypsiv.

Kristiansand kommune har i brev av 08.11.2024 og 06.12.2024 uttalt at tiltakene i er tråd med, eller har fått dispensasjon fra, gjeldende plan for de berørte områdene.

2.1 Rettslig utgangspunkt

Forurensningsloven

Når Statsforvalteren vurderer tillatelse til tiltak som representerer en fare for spredning av forurensning, og eventuelle vilkår, skal vi legge vekt på de forurensningsmessige ulempene ved tiltakene sammenholdt med fordeler og ulemper tiltakene for øvrig vil medføre, jf. forurensningsloven § 11 siste ledd. I vurderingen vil vi særlig ta i betraktning i hvilken grad de omsøkte tiltakene er akseptable sett i lys av forurensningslovens formål og retningslinjer i §§ 1 og 2.

Naturmangfoldloven

Naturmangfoldlovens forvaltningsmål i §§ 4 og 5 ligger til grunn for Statsforvalterens myndighetsutøvelse. Videre skal prinsippene i §§ 8 til 12 om bl.a. kunnskapsgrunnlag, føre-var-tilnærming og samlet belastning, legges til grunn som retningslinjer når Statsforvalteren treffer beslutninger som berører naturmangfold.

Vannforskriften

Vannforskriften inneholder forpliktende miljømål om at myndighetene skal sørge for at alle vannforekomster skal oppnå god kjemisk og økologisk tilstand innen 2027 med mindre det er gitt unntak med hjemmel i forskriftens § 9 eller § 10.

2.2 FNs bærekraftsmål

FNs bærekraftsmål er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030. FNs bærekraftsmål ble vedtatt høsten 2015 og består av 17 mål og 169 delmål. Målene skal fungere som en felles global retning for land, næringsliv og sivilsamfunn. De handler om å oppnå bærekraftig utvikling langs tre dimensjoner: økonomisk, sosialt og miljømessig.

Norge er forpliktet til å jobbe for at verden når målene innen 2030. Regjeringens plan for å nå bærekraftsmålene i Norge er lagt frem i Meld. St. 40 (2020-2021) «Mål med mening».

3 Statsforvalterens vurdering og begrunnelse

Tiltak som medfører bevegelse i sediment, påvirker det akvatiske miljø på flere måter. Virkningene varierer avhengig av bl.a. mengde og hvilke masser det dreier seg om, når, hvor og hvordan tiltak gjennomføres, samt innholdet av miljøgifter i massene. De viktigste konsekvensene av slike tiltak er partikkelspredning og tilslamming av nærliggende områder, samt endring og forringelse av habitat til vannorganismer. Dersom sedimentene er forurenset, kan også forurensning spres. Vi har vurdert det ovennevnte i det som følger.

3.1 Forurensning i området

Mange miljøgifter er hydrofobe og binder seg til silt, leire og organisk materiale (partikkelbunden forurensning). Dersom sediment blir forstyrret f.eks. som følge av tiltak i sedimenter, kan slike partikler lett virvles opp. Oppvirvling kan medføre frigjøring av miljøgifter som da kan bli mer biotilgjengelige for vannlevende organismer. Sedimentene i tiltaksområdet består ifølge tiltakshaver hovedsakelig av grus, men bunnforholdene er bare undersøkt tre steder over en strekning på ca. 900 meter. Det er ikke tatt sedimentprøver i forbindelse med tiltaket, men prøver fra andre områder nærmere utløpet av Otra tilsier at sedimentene kan være forurenset. Tidligere prøver her har demonstrert forurensning av bly, sink, PCB, TBT og PAH.

3.1.1 Forurensningsfare under legging av vannledning

Statsforvalteren vurderer at det sannsynligvis kan forekomme noe oppvirvling av sedimenter under utleggingen av vannledningen. Vi stiller derfor vilkår om visuell kontroll, jf. vilkår 2, samt at ledningen skal legges så skånsomt som mulig for å unngå partikkelspredning og tilslamming, jf. vilkår 4.

3.1.2 Forurensningsfare under graving

Ved landtaket på Skråstad skal det graves ca. 45 meter ut i elva i en dybde på én meter for å fjerne den ødelagte vannledningen og samtidig lage en trasé for den nye. Selv om bunnforholdene, ifølge tiltakshaver, hovedsakelig består av grus, regner vi med at det kan finnes finere sedimenter i dybden og ved ulike punkter i traséen. Det er ukjent om sedimentene er forurenset, men spredning av finere sedimenter kan uansett forårsake tilslamming. Vi stiller derfor vilkår om bruk av boblegardin, eller andre spredningsbegrensende tiltak med tilsvarende effekt, under gravearbeidene ved Skråstad, jf. vilkår 5.

3.2 Håndtering og disponering av boreslam

Spredning av partikler fra boreslam er en mulig forurensningskilde under boring. Det er derfor viktig at tiltakshaver velger en metode for boring som gjør at boreslam samles opp. I henhold til gjeldende regelverk er boreslam som oppstår ved boring, å anse som avfall. I det aktuelle tilfellet er det næringsavfall, jf. forurensningsloven § 27 a andre ledd. Næringsavfall skal som hovedregel leveres til lovlig avfallsanlegg, jf. forurensningsloven § 32 første ledd. På bakgrunn av det ovennevnte stiller vi vilkår om at boreslammet skal samles opp og leveres til lovlig avfallsanlegg, jf. vilkår 6.

3.3 Naturverdier og naturmangfoldloven

Statsforvalteren har bl.a. lagt følgende databaser til grunn for vurderingen: Naturbase, Artskart og Vann-nett. Ut fra det ovennevnte anser vi at kravet til kunnskapsgrunnlaget er tilstrekkelig ivaretatt.

3.3.1 Elvemusling

Elvemusling er en ferskvannsmusling som er kategorisert som «sårbar» i rødlista. Den europeiske bestanden av elvemusling har avtatt dramatisk siden begynnelsen av 1900-tallet, og på den internasjonale rødlista er arten klassifisert som «sterkt truet». Elvemuslingen har en egen handlingsplan som skal sikre langsiktig overlevelse av den norske bestanden. Norge har derfor et betydelig ansvar for å ta vare på elvemuslingen. Samtidig har nær en firedel av de kjente lokalitetene i Norge forsvunnet.

I Naturbase er det registrert observasjoner av elvemusling i nærheten av tiltaksområdet i 2009. NINA (Norsk Institutt for Naturforskning) har registrert observasjoner av elvemusling i sidebekker til Otra i 2017. Det er per dags dato usikkert om arten fremdeles eksisterer i Otra.

3.3.2 Øvrige naturverdier i området

Ifølge Miljødirektoratets *Naturbasekart* og artsdatabankens *Artskart* er Otra lakseførende. I tillegg er det registrert observasjoner av storskarv (nær truet) i tiltaksområdet.

3.3.3 Vår vurdering av tiltak for å beskytte naturmangfoldet

Siden det er registrert naturverdier i tiltaksområdet har vi lagt noe vekt på «føre-var-prinsippet», jf. naturmangfoldloven § 9, og stilt vilkår vi mener er tilstrekkelige ivareta miljøet. Disse inkluderer blant annet bruk av boblegardin under graving ved Skråstad og visuell kontroll.

Et tiltak sin påvirkning på økosystemet skal vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemet er eller vil bli utsatt for, jf. naturmangfoldloven § 10 om økosystemtilnærming og samlet belastning. Gitt at tiltakene gjennomføres i henhold til vilkårene i tillatelsen vurderer vi at det er usannsynlig at de vil gjøre uakseptabel skade på naturmangfoldet på lang sikt. Vi forventer likevel at tiltakene kan medføre kortvarig forringelse av vannmassene lokalt.

Ifølge naturmangfoldloven § 11 skal tiltakshaver dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter. Videre sier naturmangfoldloven § 12 at for å unngå eller begrense skader på naturmangfoldet skal det tas utgangspunkt i slike driftsmetoder og slik teknikk og lokalisering som, ut fra en samlet vurdering av tidligere, nåværende og fremtidig bruk av mangfoldet og økonomiske forhold, gir de beste samfunnsmessige resultater.

3.4 Vannforskriften

I Vann-nett er vannforekomsten *021-1449-R Otra - lakseførende strekning* registrert med «moderat» økologisk tilstand (høy presisjon) og «god» kjemisk tilstand (høy presisjon). De omsøkte tiltakene er engangstiltak som kun berører en begrenset del av vannforekomsten. Etter vår vurdering er det rimelig å anta at tiltakene ikke vil forringe miljøtilstanden i vannforekomsten i nevneverdig grad eller ha innvirkning på hvorvidt vannforekomsten når sine miljømål eller ikke, jf. vannforskriftens § 4. Denne vurderingen forutsetter at tiltakene gjennomføres i samsvar med tillatelsens vilkår. Vannforskriftens § 12 kommer dermed ikke til anvendelse i det aktuelle tilfellet.

3.5 Tidsrom for gjennomføring

Som hovedregel er tiltak i sjø og vassdrag ikke tillatt i perioden fra 15. mai til 15. september av hensyn til plante- og dyreliv, friluftsliv og rekreasjon. I denne perioden er også den biologiske produksjonen i vannmassene stor, og det er ikke ønskelig med negativ påvirkning av vannmassene. Vi fraviker ikke hovedregelen i det aktuelle tilfellet, jf. vilkår 13.

3.6 Konklusjon

De omsøkte tiltakene er samfunnsnyttige, avgrensede i tid og berører kun en begrenset del av vannforekomsten. Statsforvalteren gir tillatelse til tiltakene på vilkår som er stilt for å minimere negative konsekvenser på naturmangfoldet. Forutsatt at tiltakene gjennomføres i henhold til de fastsatte vilkårene, mener vi at det sannsynligvis ikke vil føre til uakseptable miljøpåvirkninger, herunder påvirkninger på naturverdiene i tiltaksområdet og forringelse av vannforekomsten.

Tillatelsen gis på grunnlag av opplysninger i søknaden av 14.10.2024, vedlegg til den og øvrig kommunikasjon i saken.

Vi gjør oppmerksom på at tiltakene kan kreve tillatelse etter forskrift om fysiske tiltak i vassdrag pga. forekomsten av ansvarsarten elvemusling, samt etter vannressursloven dersom det skal fjernes kantvegetasjon i forbindelse med tiltaket. Statsforvalteren er myndighet for disse regelverkene.

4 Saksgang

Statsforvalteren sendte den 31.10.2024 søknaden på høring til aktuelle myndigheter og berørte parter. Vi har mottatt tre innspill som er oppsummert under.

Kristiansand kommune, 08.11.2024

Kristiansand kommune skriver at vannledningen skal etableres i et område som berører flere reguleringsplaner. Ved Sagebakken legges ledningen i områder som er regulert til felles avkjørsel. Borehullet etableres under et område som er regulert til boligområde og friområde. Det er ikke knyttet bestemmelser om VA-ledninger til disse formålene, men bygningsmyndigheten vurderer at det ikke er nødvendig med dispensasjon, forutsatt at det ikke skal utføres terrenginngrep eller synlige tiltak som berører friområdet.

Ved Skråstad skal ledningen legges i samme trasé og som eksisterende vannledning. Området på land er regulert til landbruksformål. I utgangspunktet tillates det kun tiltak som er i samsvar med formålet i dette området, men siden grøften/traséen gjenbrukes, vurderer kommunen at det ikke er nødvendig med dispensasjon fra landbruksformålet. Det forutsettes at ledningen graves ned og etter hvert ikke setter synlige spor på overflaten. Det forutsettes også at tiltaket ikke kommer i konflikt med eventuelle landbruksinteresser i området.

Delen av vannledningen som berører Otra, var ifølge kommunen avhengig av dispensasjon fra regulerte formål i elva (friområde i vassdrag, samt friluftsområde i vassdrag). Denne dispensasjonen ble senere vedtatt og oversendt til Statsforvalteren den 06.12.2024.

Kristiansand kommune gjorde også oppmerksom på at tiltakene måtte vurderes etter naturmangfoldloven, og påpekte særlig forekomsten av elvemusling. Kommunen skrev også at det ville være en stor fordel om den midlertidige vannledningen blir sanert og erstattet med en permanent løsning.

Norsk Maritimt Museum, 11.11.2024

Norsk Maritimt Museum hadde ingen merknader til tiltaket.

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE), 21.11.2024

NVE skriver at det ikke foreligger informasjon om alternative vurderinger av tiltaksgjennomføring, og at det ikke blir opplyst om det er gjort noen form for ROS-analyse eller vurdering av naturfare for tiltaket. De gjør oppmerksom på følgende naturfarer i området:

- Aktsomhetsområder for skred i bratt terreng på begge sider av elven.
- Aktsomhetsområde for flom langs hele strekningen.
- Aktsomhetsområde for kvikkleire på nordsiden av tiltaksområdet, samt ved Gjellesteinen ved en eksisterende vannkum.

NVE skriver videre at nettselskapene Agder Energi AS og Glitre Nett må få mulighet til å uttale seg i saken dersom nettanleggene på nordsiden av tiltaksområdet kan påvirkes.

De skriver også at Otra er et anadromt vassdrag, og at det er registrert elvemusling i Otra langs hele strekket. De påpeker at det i søknaden er oppgitt at «elvemusling er registrert, men utdødd» og at bunnforholdene «tyder ikke på viktige gyteområder langs traséen». NVE viser til Naturbase som har anbefalt at det «gjennomføres en grundig kartlegging av vassdraget for å bekrefte eller avkrefte tilstedeværelsen av musling».

NVE minner om aktsomhetsplikten i vannressursloven § 5 som pålegger at vassdragstiltak skal planlegges og gjennomføres slik at de er til minst mulig skade og ulempe for allmenne og private interesser. Deres generelle anbefaling er å legge vann- og avløpsledninger utenfor vassdragene.

De minner om at tiltaket må avklares i forhold til andre relevante lover, for eksempel plan- og bygningsloven og lakse- og innlandsfiskloven. Dersom det er behov for å fjerne kantvegetasjon må det søkes om dispensasjon fra vannressursloven § 11 hos Statsforvalteren. NVE konkluderer at tiltaket slik det er lagt fram ikke behøver ytterligere behandling av dem etter vannressursloven.

5 Endring og omgjøring

Det kan foretas endringer i denne tillatelsen i medhold av forurensningsloven § 18. Endringene skal være basert på skriftlig saksbehandling og forsvarlig utredning av saken. En eventuell endringssøknad må derfor foreligge i god tid før endringen ønskes gjennomført. Statsforvalteren kan oppheve eller endre vilkårene i tillatelsen og om nødvendig kalle tillatelsen tilbake med hjemmel i forurensningsloven § 18.

6 Ansvarsforhold og behandling av andre myndigheter

Dette vedtaket er gjort med bakgrunn i det vi i dag vet om området. Tiltakshaver, Kristiansand kommune Ingeniørvesenet, er ansvarlig for at tiltakene gjennomføres i henhold til vilkårene i tillatelsen. Denne tillatelsen fritar ikke tiltakshaver fra ansvaret for innhenting av tillatelse etter annet lovverk eller fra berørte grunneiere og rettighetshavere m.m. I denne forbindelse gjør vi dere særskilt oppmerksom på at tiltakene må vurderes av Statsforvalteren etter forskrift om fysiske tiltak i vassdrag og ev. vannressursloven. Vi minner for øvrig om meldeplikten til Norsk Maritimt Museum ved eventuelle funn av kulturminner under anleggsarbeidene.

Tiltakshaver er selv ansvarlig når det gjelder andre brukerinteresser som kan bli berørt. Vi forutsetter at privatrettslige forhold er avgjort før tiltakene finner sted.

Brudd på vilkår i en tillatelse kan medføre straffeansvar etter forurensningsloven, jf. § 78. For å sikre at bestemmelsene i forurensningsloven eller tillatelsen blir overholdt kan forurensningsmyndigheten fastsette tvangsmulkt til staten, jf. forurensningsloven § 73.

7 Erstatningsansvar og klageadgang

Denne tillatelsen fritar ikke tiltakshaver eller anleggseier for erstatningsansvar etter de alminnelige erstatningsregler, jf. bl.a. §§ 10 og 17 i forurensningsloven.

Kristiansand kommune Ingeniørvesenet og andre med rettslig klageinteresse kan klage på vedtaket om tillatelse og på saksbehandlingsgebyret (gebyrsatsen). En eventuell klage bør inneholde en begrunnelse og hvilke endringer som ønskes. I tillegg skal andre opplysninger som kan ha betydning for saken, komme frem.

Klagefristen er tre uker fra dette brevet ble mottatt. En eventuell klage skal sendes til Statsforvalteren i Agder.

8 Varsel om saksbehandlingsgebyr

Søker skal betale gebyr for vår behandling av søknaden, jf. forurensningsforskriften § 39-3. Ut fra ressursbruken hos Statsforvalteren i forbindelse med behandling av søknaden, vurderer vi at saken skal plasseres i gebyrsats 7, jf. § 39-4. Dette tilsvarer kr 22 200.

Dere kan sende merknader til dette forhåndsvarslet til oss innen to uker etter at dere har mottatt det. Deretter vil vi fatte endelig vedtak om gebyrsats.

Med hilsen

Veronica Skjævestad (e.f.)
seksjonsleder
Seksjon forurensning

Hedda Lærum Starck
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

1   Vilkår til tillatelse

Kopi til:

MULTICONSULT NORGE AS
REGION KRISTIANSAND
Norsk Maritimt Museum

Atle Torvik
Kristiansen

Postboks 265   0213   OSLO

Skøyen
Postboks 720   0214   OSLO
Skøyen

Agder fylkeskommune
Norges vassdrags- og
energidirektorat
Naturvernforbundet i Agder

Postboks 788 Stoa   4809   ARENDAL
Postboks 5091,   0301   OSLO

Majorstuen
Postboks 718   4666   KRISTIANSAND
S

Torunn Birgitte Bråndland
Leif Steinar Bråndland

Torridalsveien 254   4630   Kristiansand S
Torridalsveien 254   4630   Kristiansand S

Bjørn Bakke
Eli Torvaldsen Bakke

Sagebakken 25
Sagebakken 25

4618 Kristiansand S
4618 Kristiansand S

Vilkår til tillatelse for etablering av ny vannledning i Otra

1. Det kan legges en vannledning i Otra mellom Sagebakken og Skråstad. Det kan foretas nedspyling, justeringer av ledningen og mindre gravearbeider ved behov.

Det kan bores et hull fra land og ut i elva ved landtaket på Sagebakken. Hullets utløp skal være ved 13-16 m dybde.

Ved landtaket på Skråstad kan det graves en grøft på 45 m som berører inntil 50 m³ masser over et areal på 50 m².

Samlet skal tiltakene maksimalt berøre 450 m³ masser over et bunnareal på 950 m².

2. Det skal utføres visuell kontroll med partikkelspredning i vannmassene rundt tiltaksområdet. Kontrollen skal gjennomføres før arbeidene starter samt under arbeidene. Kontrollen skal gjennomføres med jevne mellomrom og loggføres.

Fotodokumentasjon på partikkelkontroll skal legges ved sluttrapporten, jf. vilkår 12. Ved synlig partikkelspredning må arbeidet stanses og avbøtende tiltak iverksettes.

3. Dersom det viser seg at arbeidene medfører alvorlige miljømessige problemer, tas det forbehold om at arbeidene skal stanses, og at saken blir vurdert på nytt.
4. Arbeidene skal utføres skånsomt, og på en slik måte at de i minst mulig grad medfører partikkelspredning og volder tilslamming av vannmasser og elvebredden. Dersom det oppstår utilsiktede forurensningssituasjoner eller brukerkonflikter, skal arbeidene stanses og korrigerende tiltak gjennomføres. Statsforvalteren må varsles ved alle forhold der tiltakene kan berøre miljøet negativt.
5. Boblegardin, eller andre spredningsbegrensende tiltak med tilsvarende effekt, skal benyttes under gravearbeidene ved Skråstad. Boblegarden skal så langt det er mulig omslutte hele tiltaksområdet/hele vannsøylen, og kontrolleres for funksjon. Boblegarden må ikke fjernes før gravingen er avsluttet, og visuell kontroll viser at det ikke er synlig partikkelforurensning på innsiden av tiltaksområdet.

Dersom det benyttes siltgardin istedenfor boblegardin, skal denne bringes til lovlig avfallsanlegg etter at arbeidene er utført. Fjerningen må gjennomføres slik at partikler som har festet seg til gardinen under arbeidene, ikke ruser av og spres i vannmassene.

6. Tiltakshaver skal sørge for å samle opp så mye boreslam fra fjellboring som mulig. Oppsamlet slam skal leveres til et lovlig avfallsanlegg.
7. Vannkvaliteten skal ikke forringes, jf. vannforskriften § 4.

8. Tiltakshaver har ansvaret for å orientere entreprenør som skal gjennomføre arbeidene, om de vilkår som gjelder. Den som utfører arbeidet, skal kunne fremlegge kopi av denne tillatelsen på arbeidslokaliteten, inntil tiltaket er avsluttet.
9. Internkontroll for aktiviteten må være utarbeidet, jf. internkontrollforskriften. Internkontrollen skal bl.a. sikre og dokumentere at tiltakshaver overholder krav i denne tillatelsen. Tiltakshaver plikter til enhver tid å ha oversikt over alle forhold som kan medføre forurensning og kunne redegjøre for risikoforhold. Alle avvik skal loggføres.
10. Minimum en uke før tiltaket iverksettes skal tiltakshaver gi beskjed til Statsforvalteren om dato for oppstart, samt hvem som er ansvarlig entreprenør. Det kan varsles med enkel e-post med saksnummer (2024/9980) til sfagpost@statsforvalteren.no.

Det kan bli ført tilsyn under arbeidene.
11. Den best tilgjengelige teknologien/metoden må benyttes i utførelsesfasen både mht. metode, kontroll og overvåkning, jf. BAT-prinsippet («Best Available Technology»).
12. Statsforvalteren skal ha sluttrapport om arbeidene som er utført, innen seks uker etter at tiltaket er avsluttet. Rapporten skal bl.a. inneholde beskrivelse av arbeidene, kopi av loggføringer, redegjørelse for ev. avvik og øvrige opplysninger for å dokumentere at vilkårene som er gitt i tillatelsen, er overholdt.
13. Arbeidene skal ikke gjennomføres i perioden fra 15. mai til 15. september.
14. Tillatelsen er gyldig i to år f.o.m. vedtaksdato.